

Útmutató a képesítőfordításhoz a felvétel alapjául szolgáló diplomához kötődő szakfordító szakirányú továbbképzés hallgatói számára (nappali, esti)

A szövegválasztás:

- a hallgató diplomájához kapcsolódó témájú szakmai szöveg fordítása idegen nyelvről magyarra
- terjedelme: nappalisoknak és estiseknek minimum 20 000 betűhely
- a szerző anyanyelvi legyen (kivéve EU-s szövegek)
- az idegen nyelvű szöveg ne legyen más nyelvből fordított
- a szöveg lehetőség szerint ne legyen három évnél régebbi
- a fordítandó szöveg ideális esetben egy összefüggő szöveg, vagy legfeljebb két különböző hosszúságú cikk lehet
- a képesítő fordítás lehetőleg a témában jártas, de ne túl szűk körű közönségnek szakember által íródott szakszöveg legyen
- a kiválasztott szöveget fordítás előtt a fordítástechnika tanárral jóvá kell hagyatni
- a hallgatónak ellenőriznie kell, hogy a szöveg magyar fordításban még nem jelent meg (OSZK honlapján pl.)
- ha a szöveg szerzői jogvédelem alatt áll, a hallgatónak levélben engedélyt kell kérnie a szerzőtől/kiadótól az oktatási célú felhasználásra
- a magyar fordításnak az ábrákat, grafikonokat és táblázatokat a fordításnak tartalmaznia kell, de a terjedelemben nem számítanak bele

A képesítő fordítás formai követelményei:

- A képesítőfordítás az alábbi sorrendben tartalmazza a következőket:
- Címlap (lásd. lent)
- Köszönetnyilvánítás (nem kötelező)
- Nyilatkozat a képesítőfordítás kutatási célra történő felhasználásáról
- Engedély a szerzői jogvédelem alatt álló szövegek pedagógiai célú fordításához
- Tartalomjegyzék
- A forrásnyelvi és a célnyelvi szöveg adatai (cím, szerző, kiadás helye, éve)
- A forrásnyelvi szöveg
- A célnyelvi szöveg (nyomdakész)
- Fordítói elemzés: a forrásnyelvi és célnyelvi szöveg jellemzőinek bemutatása, általános fordítástechnikai elemzés (lásd. lent)
- Terminológiagyűjtemény (szakszógyűjtemény (összeállítva a Terminológiatekésztől számítógépes ismeretei órán, min. 15 terminus))
- A MEMOQ-ból vagy TRADOS-ból wordbe (oszlopos formába) konvertált fordítás, melynek részei:
 - a szegmensekre bontott forrásnyelvi szöveg
 - a szegmensekre bontott célnyelvi szöveg
 - fordítói megjegyzésekkel (fordítási napló: a fordítás indoklása)
 - Források (ha van ilyen, lásd lent)
 - Irodalom (ha van ilyen, lásd lent)
 - Igazolás konzultációról szakmai konzulenssel

A képesítő fordítás elkészítése

- A képesítőfordításnak formailag a forrásnyelvi szöveget kell tükröznie.
- képesítőfordításban az ábrák, diagramok a célnyelvi szövegben azon a helyen szerepeljenek, ahol a forrásnyelvi szövegben szerepelnek (annak ellenére, hogy a szerkesztő/ lektor/ kiadó gyakran azt kéri, hogy a szöveg végén szerepeljenek).
- A képesítő fordítást MEMOQ-ban vagy TRADOS-ban kell elkészíteni.
- A szöveget 12-es betűmérettel, 1,5-es sortávolsággal, Times New Roman betűtípussal kell elkészíteni.
- Margószélesség 2,5 minden oldalon.

A képesítőfordítás leadása:

- A képesítőfordítást bőrkötésben bekötve, egy példányban a megadott határidőre az illetékes fordítástechnika tanárnak kell átadni.
- A képesítőfordítást MS Wordben, CD-re átmásolva is le kell adni, amelyet a bőrkötéses képesítőfordítás hátuljára kell beragasztani
- A képesítőfordítást elektronikusan (PDF-formátumban) fel kell tölteni a kari honlapon meghatározott helyre, a megadott határidőre.
- A képesítőfordítást elektronikusan (MS Word formátumban) el kell küldeni a szaktanárnak a megadott határidőre.
- A Lektorai értékelést és javítást egy példányban, spirálozva a megadott határidőre (a záróvizsga előtti napon) a szaktanárnak le kell adni (részletesen lásd lent).

A képező fordítás formai követelményeinek részletes bemutatása:

Címlap

Szent István Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Társadalomtudományi és Tanárképző Intézet, Kommunikációtudományi Tanszék

Képezőfordítás

Fuel Cell systems Explained
Üzemanyagellátás rendszerek

Készítette:

Kiss Nóra
SZIE, GTK, Marketing MSc.

A

A felvétel alapjául szolgáló diplomához kötődő szakfordító szakirányú továbbképzés nappali tagozata teljesítése céljából

Konzulensek:

Dr. Szabó Attila (külső konzulens)
dr. Veresné dr. Valentinyi Klára (belső konzulens)

Gödöllő
2017.

Köszönetnyilvánítás (nem kötelező)

Nyilatkozat

Alulírott hozzájárulok ahhoz, hogy képesítőfordításomat oktatási és kutatásra célra felhasználják.
Gödöllő,

aláírás

Engedély a szerzői jogvédelem alatt álló szövegek pedagógiai célú fordításához.

Tartalomjegyzék

A szokásos módon számozva (fejezetek, alfejezetek, oldalszámok stb.)

A forrásnyelvi és célnyelvi szöveg adatai

A forrásnyelvi és célnyelvi szöveg adatai:

Cím (forrásnyelvi): Fuel Cell systems Explained

Cím (célnyelvi): Üzemanyagcellás rendszerek

Kiadó: John Wiley & Sons Ltd.

Kiadás helye: The Atrium, Southern Gate Chichester, West Sussex PO19 8SQ, England

Kiadás ideje: 2003

Szerző(k): James Larminie, Oxford Brookes University, Egyesült Királyság

A fordított fejezet címe (forrásnyelvi): 8. Fuelling Fuel Cells

A fordított fejezet címe (célnyelvi): 8. Üzemanyag cellák üzemanyagai

A fordított fejezet (forrásnyelvi) terjedelme: 5-20.old.

A forrásnyelvi szöveg A célnyelvi szöveg (nyomdakész)

Fordítói elemzés (fordítói döntések általános bemutatása, indoklása)

Kommunikációs szint:

A fordítási utasítás:

- volt-e és mit tartalmazott, hogyan befolyásolta a fordítási folyamatot (ha nem volt hiányzott-e vagy sem stb., a képesítőfordításhoz a jelen „Útmutató” a fordítási utasítás),
- voltak-e a felhasználandó illetve rendelkezésre álló segédeszközök (pl. terminológiai adatbázis, szószedet, párhuzamos szövegek (elérhetőséggel),
- meg volt-e határozva a fordítás célja és funkciója (miért fordítatják le a szöveget),
- meg volt-e adva a leadás/ megjelenés helye, dátuma,
- voltak-e a megbízóknak, felhasználóknak egyéb elvárásai, pl. milyen formátumban (word, PDF) kéri a szöveget, táblázatokat, diagramokat a szövegben elhelyezve vagy a szöveg végén szeretnék, milyen betűméretet kérnek, milyen stílust, regisztert használjon a fordító, volt-e helyesírási segédlet, stb.
- Hogyan befolyásolta a fordítást?

A szerző:

- *háttérismerete, szakmai tudása*
- *írói szándéka, retorikai célja, pl.:*
 - ismeretközlés, információátadás, bemutatás
 - pl.: megújuló üzemanyagok és üzemanyagcellás rendszerek bemutatása, az ezzel kapcsolatos új fogalmak és eljárások ismertetése,
 - népszerűsítés,
 - meggyőzés,
 - felhívás
 - szórakoztatás, nevetetés, kigúnyolás stb.
 - érzelemkifejezés stb.
 - *Például:*
- *írói attitűd:*
 - azonosul a tartalommal vagy távolságot tart (objektív vagy szubjektív)
 - támogatja a tartalmat vagy elutasítja,
 - kigúnyolja, nevetségessé teszi stb.
 - könnyen vagy nehezen felismerhető az írói attitűd
 - *Például:*
 - *Hogyan befolyásolta a fordítási folyamatot? Például:*

A célközönség:

- *ki a feltételezett célközönség:*
 - pl. A megújuló energiaforrásokkal és üzemanyagokkal foglalkozó kutatók és mérnökök
- háttérismerete, szakmai tudása
- elvárásai, célja, szándéka, a fordítás funkciója
 - pl. Mire használják majd a szöveget?)
- *Hogyan befolyásolta a fordítói döntéseket?*
- *Például:*
 - növényvédőszerrel használtam peszticid helyett, atípusos tüdőgyulladást SARS helyett, mert az olvasó laikus, a terminus köznyelvi alakja érthetőbb a számára
 - lúszert és nem örökvesztést használtam, mert az olvasó a fiatalabb generáció tagjai közül kerül ki

Szövegszint:

- *A szöveg szakterülete (vagy a szöveg fajtája)*
 - Természettudomány(i szöveg)
 - Társadalomtudomány(i szöveg)
 - jog(i szöveg)
 - műszaki tudomány(os) szöveg
 - Orvostudomány (orvosi szöveg) stb.
- *A szöveg tárgya (tartalom), pl. sebgyógyítás*
- *A szöveg szakmaiságának a szintje:*
 - erősen szakmai > köznyelvi szöveg
- *A téma jelentősége, újszerűsége:* pl. újszerű, áttörést jelentő téma, nincs kialakult terminológia, szóhasználat, ezért nekem kellett új terminusokat alkotni, például
- *A szöveg típusa:* tartalomközpontú, felhívásközpontú, audio-mediális, formaközpontú
- *A szöveg kifejezésének módja/logikája a retorikai cél alapján (ha a szerzőnél erre kitértünk, itt nem szükséges)*
 - Leíró szöveg
 - retorikai cél: ismertetés
 - Érvelő szöveg
 - retorikai cél: meggyőzés
 - Elbeszélő szöveg
 - retorikai cél: események elmondása
 - Értékelő szöveg
 - retorikai cél: vélemény vagy állásfoglalás elmondása
 - polemikus, érvelő,
 - bizonyító,
 - magyarázó,
 - kifejtő,
 - következtető,
 - meghatározásokat tartalmazó stb.
- *A szöveg műfaja, pl.:*
 - Tudományos szövegek: **szakcikk**
 - Akadémiai szövegek:
 - **tudományos publikáció, cikkek**
 - Tanulmányi (oktatási) célú szövegek:

- **tankönyv, diplomadolgozat, laborjegyzőkönyv**
- Egyéb információforrást jelentő szövegek: enciklopédia stb.
- Műszaki szövegek:
 - **Műszaki dokumentáció**
 - **Gépkönyv**
 - **Alkatrészrendelés**
- Hivatalos szövegek:
 - **Űrlap**
 - **Hivatalos levél**
 - **Tanulmány**
- Jogi szövegek:
 - **Szabadalom**
 - **Szerződés**
- Tudományos ismeretterjesztő szövegek: **ismeretterjesztő cikk**
- *A szöveg expresszív-stilisztikai jegyei:*
 - stilisztikailag színezett szöveg, például:
 - stilisztikailag nem színezett szöveg (tárgyilagos), például:
- *A fordítás jellege:*
 - *dokumentum jellegű (idegenítő fordítás)*
 - szigorúan „tapadni” kellett a FNY-i szöveghez, nincs fordítói kreativitás/szabadság, minimális a fordítói beavatkozás, pl. szerződések
 - ha a forrásnyelvi kultúrát szeretnénk megőrizni/ bemutatni, akkor idegenítő fordítást végzünk, pl. reáliák esetében
 - ilyen például, a szó szerinti / tükörfordítás, transzkripció avagy transliteráció, szókölcsonzás (tükörszavak és részleges tükörszavak formájában), ilyenkor sok lehet a kommentálás (lábjegyzetek, illetve szövegvégi jegyzetek formájában),
 - nyelvi alakok és forma megtartása, pl. idegen szavak, idegenes alakok
 - *Instrumentális (honosító fordítás)*
 - Hogy mennyire változtathatunk a szövegen, azaz milyen a fordítás jellege, a fordítási utasítás, a kommunikációs helyzet, az írói szándék, a célnyelvi olvasó háttérismerete, a fordítás célja, a szakterület, a műfaj, stb. (lásd. a fenti szempontokat) határozzák meg.
 - A fordítási utasítás alapján érvényesítjük a relevanciaelméletet: mondatokat, a tartalmat, a stílust, a terminust az olvasó igényeihez alakítja a fordító,
 - az instrumentális, azaz a honosító fordítás a fordítás minden szintjén jelentkezik, pl. a mondat szinten (rövid vagy hosszú mondat), reáliák fordításánál (pl. sirató asszony), stb.
 - Hogyan befolyásolta a fordítási folyamatot? például:
- *A szöveg nyelvezete, stílusa, regisztere, példákkal illusztrálva*
 - könnyen/nehezen érthető,
 - szerkezet (jól szerkesztett, logikus szöveg/bekezdés (tételmondat, tematikus progresszió))
- *Grammatikai regiszter, stílus*
 - Mondattípus (hosszú, rövid, egyszerű, összetett, többszörösen összetett; kijelentő, kérdő, felkiáltó óhajtó, mellérendelő, alárendelő),
 - jellemző kötőszavak
 - szószerkezetek (igei, névszói szerkezetek, átváltási műveletek (nyelvtani átváltási műveletek,

- jellemző igeidők,
- módbeli segédigék,
- aktív/passzív szerkezetek
- *Lexikai regiszter, stílus:*
 - általános szókincs, szakszókincs, tájnyelv, archaikus nyelv stb.
 - szóhasználat (jellemző lexikai elemek/fordulatok, frazeológiák, idiomatikus kifejezések stb.)
 - lexikai átváltási műveletek (fakultatív, opciós)
 - stílus (formális, informális)
 - reáliák (honosító vagy idegenítő fordítást használt), terminológiai sűrűség, kulcsszavak (fogalmi háló)
- *Terminusok:*
- terminológiai sűrűség: sok / kevés terminus volt a szövegben
- Milyen fordítási stratégiát használta a terminusok fordításánál? Néhány példával illusztrálja. Például: a téma újszerűsége miatt nekem kellett több terminust lefordítanom, például..... ebben az esetben..... terminus fordítási stratégiát használtam
- helyesírási nehézségek, dilemmák, például:
- internetes keresés nehézségei (adatbázisok, szótárak, források elérhetősége)
- konkrétan milyen szótárat/ adatbázist használt, felhasznált források, honlapok felsorolása

Terminológiagyűjtemény

- a terminológiagyűjteményt a Terminológiakezelés számítógépes ismeretei tantárgy keretein belül dolgozzuk ki
- a kidolgozott terminusokat bemásoljuk a képesítőfordításhoz
- amennyiben a képesítőfordítás fordítása során olyan újabb terminusok fordítása merül, amelyeket nem dolgozott ki korábban a fordító, akkor ezekkel a terminusokkal a terminológiagyűjteményt ki kell egészíteni
- fontos, hogy csak terminusok szerepeljenek a terminológiagyűjteményben, köznyelvi szavak ne
- minimum 15 terminust kell kidolgozni, a kidolgozott terminusok száma nem maximalizált
- az alábbi formai követelményeket kell betartani:
 - FNY terminus (szó, rövidítés, kifejezés, frázis, kollokáció, jel, betűszó stb.)
 - a szótári FNY-i alakot, és nem a ragozott alakot kell feltüntetni, pl. főnevek esetén egyes számú alakot használjunk
 - a FNY-i terminus szófaja
- a FNY-i terminus definíciója, forrás
- a FNY-i terminusra vonatkozó kontextus (példamondat), amelyben szerepel a terminus, forrás
- CNY terminus (szó, rövidítés, kifejezés, frázis, kollokáció) (forrás)
 - Ha több célnyelvi terminust találunk, mindet külön címszóba kell felvenni, és ezt a sémát kell követni
- a CNY-i terminus definíciója, forrás
- Kép, egyéb multimédiás illusztráció
- a CNY-i terminusra vonatkozó kontextus (példamondat), amelyben szerepel a terminus, forrás
- Indoklás:

- a terminusfordítás definíciók alapján történő indoklása (verbálisan, táblázatos összehasonlításban is lehet),
- a FNY-i és a CNY-i terminusok közötti ekvivalenciaszint megállapítása

A MEMOQ-ból vagy TRADOS-ból wordbe (oszlopos formába) konvertált fordítás

- a szegmensekre bontott forrásnyelvi szöveg
- a szegmensekre bontott célnyelvi szöveg
- fordítói megjegyzésekkel (fordítási napló: a fordítás indoklása)

Fordítói megjegyzések:

- Nem kell minden mondat fordítását megindokolni!
- Csak azokat a fordítói döntéseket indokoljuk, amelyek valóban dilemmát okoztak!
- Minden esetben dokumentáljuk, ha kutatást végeztünk!
- Tüntessük fel a felhasznált forrásokat, és írjuk le a fordítói gondolkodás menetét, azaz hogyan gondolkodtunk, hogyan használtuk fel a forrást, és mi alapján döntöttünk!
- De nem elég pusztán pl. a honlap elérhetőségét feltüntetni!!!!
- *Fordítói megjegyzések típusai:*
- Terminológiaválasztás, reáliák fordítása:
- ha a terminus fordításának indoklása a Terminológiajegyzékben, arra kell visszautalni, itt nem kell külön magyarázni, pl. lásd Terminológiajegyzék, 3. számú terminus
- egyéb esetekben a terminusfordítást lehet indokolni, ha hivatkozunk az alábbi módon pl.
 - szótárra, lexikonra, stb.:
 - bioreactor – bioreaktor; Környezet és természetvédelmi lexikon 1 A-K, Láng I., (szerk.), Budapest. Akadémiai Kiadó, 2002.
 - Megjegyzés:
 - szakemberre hivatkozás:
 - hydrogenase – hidrogenáz;
 - Megjegyzés: dr. Szabó Tibor (továbbiakban dr. Sz. T.), egyetemi docens, SZIE, konzulens javaslata alapján
 - szakmai nyelvhasználatra hivatkozás:
 - batch reactor – pirolizáló szakaszos reaktor; forrás: http://www.greenfo.hu/download/LB_Dipl_publ.pdf
 - Megjegyzés:
 - szakirodalomra hivatkozás:
 - FCVs (Fuel cell vehicles) – üzemanyagcellás járművek, Környezet és természetvédelmi lexikon 1 A-K, Láng I., (szerk.), Budapest. Akadémiai Kiadó, 2002.
 - Megjegyzés: A szakirodalom az angol rövidítést használja, ezért a fordításban én is az angol rövidítést (FCV) használom
 - Párhuzamos szövegekre hivatkozás, megjegyzéssel, indoklással
- Egyéb fordítói megjegyzés, indoklás:
 - Magyar nyelvhelyességi szabályra hivatkozás, példával, megjegyzéssel, indoklással
 - Fordítói műveletekre, döntésre hivatkozás:
 - pl. alkalmazott lexikai átváltási művelet: lexikai csere,
 - pl. alkalmazott grammatikai átváltási művelet: passzív szerkezet helyett aktív szerkezet használata,

- pl. alkalmazott grammatikai átváltási művelet: hosszú mondat felbontása rövidebb mondatokra

Források:

- Kiss, P. 2000. Hogyan tartsunk kiselőadást? Budapest: Akadémiai Kiadó.
- konkrétan, szó szerint idézett szövegek feltüntetése
- kivéve, ha már az előbbieken feltüntettük, akkor nem kell itt feltüntetni őket, pl.: definíciók, példamondatok
- fakultatív, ha van ilyen

Irodalom

- Kiss, P. 2000. Hogyan tartsunk kiselőadást? Budapest: Akadémiai Kiadó.
- az elemzés felhasznált, hivatkozott irodalom
- fakultatív, ha van ilyen

Igazolás konzultációról szakmai konzulenssel

Hallgató neve:

A forrásnyelvi szöveg címe:

Szakterület, téma:

Szakmai konzulens neve:

A fordítás során a fordítástechnika tanárral és a szakmai konzulenssel minimum 2-2 alkalommal kell konzultálni!

Szakmai konzultáció (2 alkalom teljesítése kötelező)

Sorszáma	Szakmai konzulens neve	Konzultáció időpontja, hossza	Konzulens aláírása	Konzulens megjegyzése

Fordítástechnikai szaktanári konzultáció (2 alkalom teljesítése kötelező)

Sorszáma	Szakmai konzulens neve	Konzultáció időpontja, hossza	Konzulens aláírása	Konzulens megjegyzése

A képesítőfordítás lektori javítása és értékelése

A képesítőfordítást értékelő személyek:

Értékelők

1. Szaktanár, tanszéki oktató
2. Szakember/szakfordító

A lektori javítás és értékelés menete

- Az elektronikusan, wordben elküldött képesítőfordítást a szaktanár az értékelési lapokkal elküldi a külső (szakmai) és belső (nyelvtanár) bírálónak.
- Az elektronikusan elküldött képesítőfordítást a külső és belső bíráló elektronikusan, MS Wordben javítja, (beszúrás-megjegyzés), fordítási javaslatokkal ellátja, majd a megadott határidőre elektronikusan visszaküldi.
- Ezeket a lektorált anyagokat a fordítástechnika tanár visszaküldi a hallgatónak.
- A lektori javítást és értékelést, valamint annak védését a képesítőfordítás betekintése során (egyeztetett időpontban) a hallgató megbeszéli a fordítástechnika tanárral.
- A hallgató a külső és a belső bíráló javításait egy dokumentumban egyesíti, majd a 2 értékelő lappal együtt spirálozva, bekötve a záróvizsga napja előtt a fordítástechnika tanárnak, egy példányban leadja.
- Az új dokumentum neve: **Lektori javítás és értékelés**

A lektori értékelés és javítás formai követelményei:

A lektori javítás és értékelés az alábbi sorrendben tartalmazza a következőket:

- **Címlap (ugyanaz, mint a képesítőfordításnál, de itt a cím Lektori javítás és értékelés (lásd lent)**
- Köszönetnyilvánítás (nem kötelező)
- Nyilatkozat a képesítőfordítás kutatási célra történő felhasználásáról
- Engedély a szerzői jogvédelem alatt álló szövegek pedagógiai célú fordításához
- Tartalomjegyzék
- A forrásnyelvi és a célnyelvi szöveg adatai (cím, szerző, kiadás helye, éve)
- A forrásnyelvi szöveg
- A célnyelvi szöveg (nyomdakész)
- Fordítói elemzés: a forrásnyelvi és célnyelvi szöveg jellemzőinek bemutatása, általános fordítástechnikai elemzés (lásd. lent)
- Terminológiagyűjtemény (szakszógyűjtemény (összeállítva a Terminológiakezelés számítógépes ismeretei órán, min. 15 terminus))
- A MEMOQ-ból vagy TRADOS-ból wordbe (oszlopos formába) konvertált fordítás, melynek részei:
 - a szegmensekre bontott forrásnyelvi szöveg
 - a szegmensekre bontott célnyelvi szöveg
 - fordítói megjegyzésekkel (fordítási napló: a fordítás indoklása)
- Források (ha van ilyen, lásd lent)
- Irodalom (ha van ilyen, lásd lent)
- Igazolás konzultációról szakmai konzulenssel
- **Értékelő lapok (2 db, a bírálók értékelései)**

Tudnivalók a Lektori javításról és értékelésről:

- A képesítőfordítást a hallgató MS Wordben elektronikusan is elküldi a szaktanárnak.
- A Lektori javítás és értékelés a címlapon eltér a képesítőfordítás szerkezetétől.
- A Lektori javítás és értékelés tartalmazza a 2 db értékelési lapot.
- A Lektori javítás és értékelésben a hallgató elektronikusan összesíti a 2 bíráló észrevételeit.

Címlap

Szent István Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Társadalomtudományi és Tanárképző Intézet, Kommunikációtudományi Tanszék

Lektori javítás és értékelés

Fuel Cell systems Explained
Üzemanyagellátás rendszerek

Készítette:

Kiss Nóra
SZIE, GTK, Marketing MSc.

A

A felvétel alapjául szolgáló diplomához kötődő szakfordító szakirányú továbbképzés nappali tagozata teljesítése céljából

Konzulensek:

Dr. Szabó Attila (külső konzulens)
dr. Veresné dr. Valentinyi Klára (belső konzulens)

Gödöllő
2017.

A képesítő fordítás értékelési szempontjai:

A képesítőfordítások értékelése az alábbi általános szempontok szerint történik:

- Szöveghűség, tartalmi pontosság
- A szöveg típus, szakterület, téma, közlés-helyzet szerint meghatározható jellemzőinek visszaadása a célnyelven
- Megfelelő terminológia használata
- Fordítástechnikai megoldások: szintaktikai, grammatikai, lexikai átváltási műveletek
- Helyesírás, központosítás, magyar nyelv-helyesség
- Formai követelmények betartása
- Értékelés: www.lisa.org

A képesítőfordítások értékelése az alábbi konkrét szempontok (értékelési lap) szerint történik:

Értékelési lap a fordítások javításához

Értékelési lap (javítási napló)	
Név:	
Nyelvirány (A-B, B-A stb.):	
A fordítás címe:	
Értékelő:	
Kommunikációs helyzet (3 pont)	
<ul style="list-style-type: none"> • a fordítói utasítás: formai követelmények (nyelv-helyesség, helyesírási és szerkesztési elvárások) betartása (1 pont) • az írói szándék, a retorikai cél teljesítése (1 pont) • a célkultúra és a célnyelvi olvasók (szakmai, kulturális) igényeinek figyelembevétele (1 pont) 	pontszám
Tartalom (10 pont)	
<ul style="list-style-type: none"> • üzenet / főmondanivaló átadása (tartalmi pontosság (félrefordítások, lefordítatlan szöveg) (5 pont) • koherencia, érthetőség, olvashatóság, értelmi hangsúly: a tagmondatok / mondatrészek logikai és tematikus rendje (téma — réma, mondatfókusz) a szöveg felépítése: kohézió (utalások, kapcsolóelemek, behelyettesítés, ellipsis, stb.) (5 pont) 	pontszám
Terminusok és reáliák (10 pont)	
<ul style="list-style-type: none"> • terminusok és reáliák (számok, nevek, intézmények, stb.) kezelése 	pontszám
Műfaji jegyek, nyelvhasználat, kifejezőmód (műfaj, stílus, regiszter), helyesírás, nyelv-helyesség (10 pont)	
<ul style="list-style-type: none"> • műfaji jegyek betartása, szövegtípusnak történő megfelelés • a szaknyelvre jellemző regiszter, stílus • átváltási műveletek (5 pont) 	pontszám
<ul style="list-style-type: none"> • helyesírás • nyelv-helyesség (5 pont) 	pontszám
Szakmai elvárások (7 pont)	
<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő szakmai, kulturális ismeretek (1 pont) • internetes keresés, háttéranyag felkutatásának képessége, fordítói döntések indoklása (2 pont) • egyéb speciális fordítói készségek (szövegszerkesztés, fordítást támogató elektronikus eszközök használata, adatbázisok / szótárak használata, stb.) (2 pont) 	pontszám
<ul style="list-style-type: none"> • összbenyomás (globális értékelés) (2 pont) 	pontszám
Összesen: 40 pont	
	pontszám

Kérjük, néhány összefoglaló mondatban értékelje a képesítő fordítást!	
Szöveges értékelés:	
Kérjük, fogalmazzon meg két-három kérdést a jelölthöz a képesítő fordítás alapján!	
Kérdések:	
Érdemjegy:	
Pontok	Érdemjegy
40 – 37 pont	5 (jeles)
36 – 32 pont	4 (jó)
31 – 25 pont	3 (közepes)
24 – 20 pont	2 (elégséges)
19 pont alatt (48 % alatt)	1 (elégtelen)

Értékelési lap (javítási napló)

Dátum

Aláírás (értékelő tanár)

Kitöltési útmutató a képesítőfordítások/ záróvizsgák/ zárthelyi dolgozatok értékelési lapjához (fordítási naplójához)

Pontozás/ értékelés	
(hagyományos értelemben 1 (elégtelen) érdemjegytől 5 (jeles) érdemjegyig)	
5 pont (jeles)	Oldalanként 1-2 hibás szóhasználat, az egész terjedelemben 4-5 kimaradó szó, számadat, stilisztikai hiba H0-h6
4 pont (jó)	Oldalanként 3-5 hibás szóhasználat, az egész terjedelemben 6-10 kimaradó szó, számadat, stilisztikai hiba H0-h10
3 pont (közepes)	Oldalanként 6-8 hibás szóhasználat, egy-egy mondatrészre kiterjedő félrefordítás (súlyos), ami a szövegrész jelentését módosítja, de az egész szövegben szereplő információ egészét, lényegét nem érinti, az egész szövegben egy súlyos félreértés , vagy magyarul teljesen értelmetlen vagy képtelen megfogalmazás van, súlyos nyelvtani/ nyelvhelyességi hiba, súlyos terminológiai hiba H1-h10
2 pont (elégséges)	Oldalanként 8-nál több rossz szóhasználat, oldalanként 3-5 kisebb félrefordítás, az egész szövegben 2-3 súlyos félreértés vagy magyartalan megfogalmazás H2-h15
1 pont (elégtelen)	Oldalanként 6-nál több kisebb félrefordítás, az egész szövegben 3-nál több súlyos félreértés vagy magyartalan megfogalmazás 0 pont: az előforduló hibák száma miatt értékelhetetlen H3-h16
0 pont	Értékelhetetlen

Hiba típus	Hibatípus leírása
Kritikus hiba	Kritikus következményei lehetnek, pl.: orvosi, jogi következményei
Súlyos hiba	Félrefordítás
Kis hiba	Megértést nem nehezítő fordítás, FIT FOR PURPOSE

Javítási jelek

OM - kihagyás

SENS - értelmi hiba

TERM - terminológia

RD research

CL clarity

GR grammar

PT punctuation

SP spelling (helyesírás)

ST style

WO word order

FORM - táblázat, ábra, forma, szerk.

Kérjük, a szövegben beszúrással jelölje a hibát, és indokolja javítását! Kérjük, tegyen javaslatot a megfelelő megoldásra!

Javítási műveletek:

Széljegyzet

Átrendezés

Törlés

Beszúrás

Csere

Pontok	Érdemjegy
45 – 42 pont (3 db 4 pontos előfordulhat)	5 (jeles)
41 – 37 pont (átlagban 4 pontot kell elérni)	4 (jó)
36 – 30 pont (átlagban 3 pontot kell elérni és 1 db 4 pontot)	3 (közepes)
29 – 27 pont (60 %-ig)	2 (elégséges)
26 pont alatt (60 % alatt, illetve, ha valahol 1 vagy 0 pontot adunk, az érdemjegy automatikusan elégtelen)	1 (elégtelen)

Gödöllő, 2017.január.

Készítette: dr. Veresné dr. Valentinyi Klára, szakvezető